

Sporočilo za javnost

IZ POSVETA KAKŠNO PRIHODNOST ŽELIMO IN KAKO SOUSTVARJATI

Celje, 17.3.2023, Celjski sejem Altermed & Green Vita. Že prvi dan sejem je potekal zanimiv posvet, ki so ga organizirali Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost, vseslovensko gibanje Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen, gibanje za ohranjanje slovenskih semen in povečanje samooskrbe in Celjski sejem d.d. z naslovom »Kakšno prihodnost želimo in kako jo soustvarjati«, z zanimivi častnimi gosti in ozaveščenimi ljudmi, ki so aktivno sodelovali. Posveta se je udeležila tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Tatjana Buzeti. Potekala je tudi podelitev priznanj sodelujočim v vseslovenskem gibanju Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen in bazi znanja. Sodelujoči na posvetu so sklenili, da bodo poslali vprašanje in pobude za izboljšanje varovanja naravnih virov, povečanja samooskrbe in ustvarjanje pogojev za izboljševanje izgradnje trajnostne prihodnosti odločevalcem. Širši opis podajanja mnenj in predlogi, kako lahko posameznik družba stroka in odločevalci ter napredni mediji prispevajo k soustvarjanju trajnostne prihodnosti, bodo podani v povzetku iz posveta in v podanih pobudah odločevalcem. O tem bo obveščena javnost in bo objavljeno na www.ekoci.si.

Sodelujoče je nagovoril dir. Robert Otorepec Celjski sejem, d. d. in poudaril prizadevanja sejma vzpodbujanja in za prikaz dobrih praks na področju celostne samooskrbe na področju prehrane, zdravja in energije, za katere si prizadeva ekipa Celjskega sejma in podpira tovrstne dejavnosti.

Irena Rotar iz Ekoci – eko civilne iniciative Slovenije je nanizala vrsto vprašanj: »Kako doseči povečanje samooskrbe, kako ohraniti kmetijsko zemljo, zakaj nismo samooskrbni vsaj s čaji in zelišči zakaj govorimo o zeleni prihodnosti, istočasno pa so vsak dan priča uničevanju narave, sekanju gozdov, uničevanje vodnih virov, razprodaje kmetijske zemlje sprejemanja ukrepov za povečanje samooskrbe s sonaravno pridelavo hrane. Za ceno kapitala namesto ohranjanja narodnega bogastva, virov, zemlje, kulture, jezika in vrednot? Pomembna je aktivacija zavednih ljudi in pozitivno sodelovanje z vladajočimi, da bomo ohranili deželo za sedanje in prihodnje rodove,« je poudarila.

Mateja Rotar iz Ekoci – eko civilne iniciative Slovenije je predstavila konkretna dejanja in aktivnosti, ki so jih opravili sodelujoči v vseslovenskem gibanju Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen: od izdelovanja semenskih kroglic, izmenjevalnice semen, sajenj starih sadnih vrst, izdelave visokih gredic ipd. V aktivnosti sodelujejo otroci, šole, vrtci, invalidi in pozamezniki, ki se zavedajo pomena lastnih semen in samooskrbe. V bazi znanja, ki se gradi v okviru projekta, pa sodelujejo še priznani strokovnjaki in mentorji ter napredni mediji. Prisotni sodelujoči so za dosedanje sodelovanje prejeli priznanja.

Častna gostja **mag. Tatjana Buzeti**, državna sekretarka, Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano, je poudarila prizadevanja za stabilna pridelavo varne, kakovostne, raznolike in cenovno dostopne hrane. Poleg zagotavljanje prehranske varnosti in čim višje stopnje samooskrbe, morajo biti ključna tudi prizadevanja za ohranjanje kmetijske zemlje. Poudarila je pomen lokalnih slovenskih sort semen in trajnostnega kmetijstva.

»Prehod na trajnostno prehrano vidimo kot skupen in dolgoročen cilj, glede katerega potrebujemo v družbi konsenz in predvsem skrbno preučitev vseh vidikov tega prehoda. Kljub temu, da smo del skupnega EU trga, ki v splošnem zagotavlja prehransko varnost, si prizadevamo in si bomo tudi v prihodnje, zagotavljati okolje, ki bo omogočalo konstantno pridelavo in predelavo hrane, ki bo dostopna domačemu potrošniku.

V družbi nasploh se kaže izrazita polarizacija mnenj. Ne le v Sloveniji, temveč tudi na EU ravni in globalno se v grobem kažeta dva pogleda na bodoči prehranski sistem: okoljsko-podnebni je na eni strani, medtem ko so ekonomski interesi pogosto na povsem drugi strani. Hkrati se vedno bolj močno v razprave o prihodnosti prehranskih sistemov vključuje civilna družba, potrošniki. Navedeno kaže na to, da je vprašanje »hrane« pridobilo na pomenu. »

Prof. drr. Ana Vovk, predavateljica na Univerzi Maribor in ustanoviteljica Mednarodnega centra za samooskrbo, je poudarila, da mora samooskrba biti neodvisna od globalnih sistemov, izobraževanje pa usmerjeno v aktivno celostno življenje, tako fizično kot duhovno. Predstavila je trenutno stanje planetarnih parametrov, ki smo jih prekoračili, a jih ne bi smeli: kemično onesnaževanje, uporabe umetnih gnojil in kemikalij, porabe sveže pitne vode, sprememba rabe kmetijskih zemljišč, izguba biotske raznovrstnosti, živalskih in rastlinskih vrst, tanjšanje ozonske prsti, podnebne spremembe, zakisanost oceanov. Vzpostavila je tudi program izobraževanja za celostno samooskrbo, imenovan Akademija celostne samooskrbe s ciljem, da se čim več ljudi v Sloveniji opremi z znanji in prakso za življenje sedaj in v prihodnosti. Poudarila je, Do leta 1975 smo imeli veliko podjetij, ki so izdelovala kakovostne izdelke, veliko zemlje je bilo obdelane. Z uvedbo globalizacije je bil glavni cilj nosilcev kapitala, da se ljudi naredi odvisne od zunanjih sistemov in da se jih onesposobi za aktivno življenje, tako v načinu razmišljanja kot tudi v fizičnih aktivnostih. Mnogi so tako brez kakršnih koli ročnihspretnosti, ki bi jim omogočale vsaj delno samooskrbo. S tako onesposobljenim človekom je lahko manipulirati, saj je odvisen od sistema in tako vodljiv. Pod pretvezo, da bomo preživeli samo, če se bo zemlja uničevala s pesticidi in kemikalijami, so uničili mnoge male kmetije in proizvodnjo hrane predali velikih monopolnim sistemom, ki sploh ne pridelujejo več zdrave hrane, ampak strupe. Hrana, ki je pridelana s kemikalijami, povzroč amnogo zdravstvenih težav in ni vitalna. Zato bi lahko v prihodnje 10 milijard ljudi preživelo z naravno pridelano rastlinsko hrano in ne z uničevalskimi kemijskimi postopki, ki so pripeljali do velikih groženj našemu planetu Zemlji. Zdaj je čas, da se usmerimo v celostno neodvisno samooskrbo in si povrnemo vitalno življenje.

Aleksandra Pirš, ravnateljica Vrtcev Otona Župančiča Slovenska Bistrica je predstavila aktivnosti učenja otrok znanj za življenja in pomenu lokalne hrane, kjer ima vsak vrtec vrtiček, vrt ali visoke grede, bodisi zelenjavni ali zeliščni, kjer se otroci seznanjajo s prvimi koraki vrtnarjenja in samooskrbe. Otroci se v okviru zakonskih možnosti prehranjujejo z lokalno hrano. Otroke vzpodbujajo tudi na način, da spoznajo prvinske okuse hrane. Iz zelišč, ki jih sami pridelajo, pa si sami, s pomočjo zavzetih vzgojiteljic, izdelujejo napitke, namaze ipd. Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica se nahaja v 4 občinah: Slovenska Bistrica, Poljčane, Oplotnica in Makole ter deluje v 16 enotah. V 81 oddelkih je vključeno okoli 1360 otrok, za katere skrbi 260 zaposlenih.

Peter Žurej, ravnatelj OŠ Prebold je poudaril, da so njihove učence navdušili za lokalno hrano in semena prostovoljci Ekoci in gibanja Oskrbimo Slovenijo - štafeta semen, ki so pri njih izvajali delavnice. Zaznali so interes učencev po poglobljenem spoznavanju te tematike in pa tudi ugotovitve, da nekaj o tem že vedo, zato so jim ponudili izbirni predmet Sodobno kmetijstvo, ki se ga je udeležilo kar za tri skupine otrok. Izvedli so tudi Izmenjevalnico semen. Otroci so navdušeni in željni sodobnih znanja na tem področju.

Anton Komat, samostojni neodvisni ekolog, je poudaril, da smo v zadnjih 30 pozidali več kot 100.000 hektarjev rodovitnih tal – četrtno kmetijskih površin! »Temelji varne prihodnosti naroda so trije: zadostna površina rodovitne prsti, neoporečni viri žive vode in ohranjanje semen tradicionalnih sort kulturnih rastlin. Toda zemlja umira, vodno obilje odteka in semena izumirajo. Če želimo preživeti, moramo varovati dragocene darove narave«, je poudaril, O tem govori njegova nova knjiga z naslovom Zemlja, voda, seme.

Pater Gržan, publicist, scenarist, duhovnik, je izpostavil, da bi morali izuriti večščino kritičnega mišljenja o svetu, ki ne slepo verjeti vsemu kar vidimo, slišimo. »Nujno je, da se prebudimo iz hipnotičnega stanja in začnemo uporabljati svojo misel ter naučimo otroke in sebe kritičnega mišljenja in dobronamernega ukrepanja. V času prebujajoče se zavesti je pomembno ozaveščati manipulativne prijeme, v katere so nas vklenili.

Nujno je, da domislimo nov svežlahtnega sožitja z vsem bivajočim. Misel ima namreč silno moč kreacije. Za uspešnost tega procesa pa se bo potrebno prebuditi iz hipnotičnega stanja pred izpostavljenimi avtoritetami, katerim smo predali svobodno misel. Pravijo, da se v stvarstvu človek odlikuje po razumu in svobodni volji. Ko opazujem sebe in bližnje, pa se sprašujem ali nas niso odtujili od temeljnega dostojanstva – do uporabe lastne glave. Misliti s svojo glavo ni več dopustno. Postalo je celo samoumevno, da namesto nas mislijo drugi, da mi samo 'pravilno' ponovimo. S predajo lastne presoje seveda nismo več svobodni.«

Mateja Žlogar, gibanje Rajski vrt obilja za vse je poudarila pomen lokalne hrane in kako jo uporabiti in opolnomečenost ljudi, ki s čedalje bolj zavedajo pomena semen in lokalne hrane. Poudarila je »ozaveščenost ljudi in združevanj različnih skupin ljudi po Sloveniji, ki jim je mar za trajnostno prihodnost in iskanju poti iz trenutnega stanja, na področju zdravja, pravic posameznika in elementarnih človekovih pravic, ki velikokrat omejujejo in uničujejo naravo in naravne vire, z nesmiselno zakonodajo in globalizacijo, v imenu kapitala pa ima tudi preprosti človek čedalje manj pravic.«

Sestavni del posveta je bila slovesna podelitev priznanj sodelujočim v vseslovenskem gibanju Oskrbimo Slovenijo - štafeta semen in sodelujočim v bazi znanja. Letos sodeluje preko 100 šol in vrtcev posameznikov, društev, ki izdelujejo semenske kroglice, sadijo sejejo semena, sadna drevesa in skrbijo za povečanje samooskrbe biotsko pestrost in soustvarjajo trajnostno prihodnost.

Na razstavnem prostoru Ekoci je potekala Izmenjevalnica semen za ohranjanje semen starih sadnih vrst in medovitih rastlin ter cepičev starih sadnih vrst. Več vrst zelišč medovitih rastlin semen starih sort je bilo tudi podarjenih. Potekala je svetovalnica v živo, kjer so se obiskovalci podučili, kako poskrbeti za samooskrbo na zelenici in na balkonu, gredicah.

Predstavljeni so bili izdelki iz črne soje in shrankov na naravne način ter stekleničke s filtrom Water-to-Go, ki zaradi posebnega filtra za čiščenje vode omogoča varno pitje vode in izvirov v naravi.

Na voljo so bila tudi gradiva in literatura društva Samooskrbni.net: priročniki Samooskrba v praksi, Sveža zelenjava z domačega vrta 365 dni v letu ter najnovejša knjiga Samooskrbna shramba. Na voljo je bil tudi Priročnik za preživetje, in publikacije za opomnomočenje ljudi, ko so revija Pomagaj si sam, Skupaj za zdravje človeka in narave ter druga literatura in knjige v pomoč in ozaveščanje kako soustvarjati prihodnosti v sedanost in tako tlakovati pot v sedanosti za trajnost prihodnost.

Udeleženci posveta so se strinjali: če ne bomo ohranili slovenskega ozemlja, kmetijske zemlje, semen, kultura, gospodarstva, jezika in kulture, naravnih virov vode, čistega zraka, poselili podeželja, poskrbeli za medgeneracijski prenos znanja in ga nadgradili za sodoben čas in negovali vrednot, Slovenije ne čaka kaj svetla prihodnost. »Lahko sodelujemo vsak s svojimi dejanji na svoj način za skupno trajnostno prihodnost za sedanje in prihodnje rodove,« pravijo v Ekociju.

Več informacij o posvetu, pobudah in odgovore na vprašanja najdete na:

- www.ekoci.si,
- Facebook straneh Ekoci ekološka iniciativa Slovenije in Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen in
- na posnetku posveta na Youtubu kanalu Osma generacija.

Soustvarjamo trajnostno prihodnost skupaj, vsako dejanje šteje.

Za Ekoci,

Irena Rotar, predsednica združenja